

Generátor úloh do aplikované kryptografie

Kontrolní studie

Michal Homola,
Dominik Chrenčík,
Jiří Marák,
Vojtěch Lukáš

26. března 2023

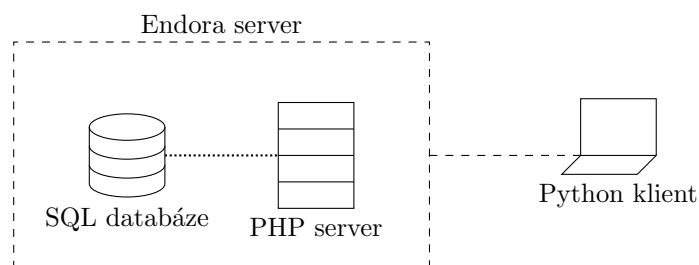
Obsah

1	Architektura	1
1.1	Databáze úloh	1
1.1.1	RSA	2
1.1.2	Diffie-Hellman	2
1.1.3	Test prvočíselnosti	3
1.1.4	GCD a LCM	3
1.1.5	Modulární aritmetika	3
1.2	Back-end	4
1.2.1	Soubory webového serveru	4
1.3	Front-end	4
2	Současný stav	4

Úvod

1 Architektura

Schéma připravovaného systému lze vidět na obr.1. Úlohy budou uloženy v SQL databázi. K této databázi bude mít přístup pouze webový PHP server. Ten slouží jako „prostředník“ mezi klientem a databází. Dále by měl do úloh vkládat náhodná data (klíče apod.) a případně také vyhodnocovat výsledky. Klientská aplikace bude fungovat jako přístupový bod a sehrávat roli prezentační vrstvy. Pro jednoduchost bude vyvinuta v jazyce Python s oddělenou logickou vrstvou. Bude tedy možné na tuto vrstvu napojit i jednoduché grafické rozhraní.

Obrázek 1: Schéma systému

1.1 Databáze úloh

V rámci návrhu kryptografických úloh, byly úlohy co nejvíce standardizované, z důvodu jejich uložení v jednotné databázi. Zároveň musí být výsledky jedno-

značné tak, aby byly dobře porovnatelné s výsledky zadanými řešitelem. Proto jsou výsledky koncipovány jako číslo, či prosté „ano/ne“.

V databázi jsou zahrnuty různé typy kryptografických úloh, aby bylo možné si vyzkoušet různé druhy kryptografických algoritmů a technologií. Součástí každé úlohy bude i nápověda k řešení, tak aby i řešitel, který si neví rady, mohl příklad vyřešit.

1.1.1 RSA

Část úloh zahrnuje výpočet RSA algoritmu. Zadáno je zde šifrování nebo naopak dešifrování zprávy pomocí zadaného klíče algoritmem RSA.

Vygenerování klíče:

$$\begin{aligned}n &= p \cdot q \\ \phi(n) &= (p - 1) \cdot (q - 1) \\ e, d &= \text{pro které platí } (d \cdot e) \bmod \phi(n) = 1\end{aligned}$$

Veřejný klíč: (n, e)

Soukromý klíč: d

Šifrování:

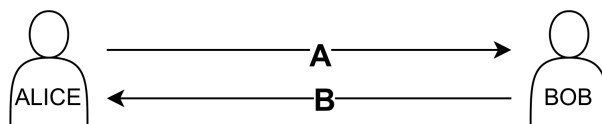
$$\begin{aligned}\text{Zpráva } M \\ C &= M^e \bmod n\end{aligned}$$

Dešifrování:

$$\begin{aligned}\text{Kryptogram: } C \\ M &= C^d \bmod n\end{aligned}$$

1.1.2 Diffie-Hellman

Další úloha je použití protokolu Diffie-Hellman, který slouží k výměně klíčů mezi dvěma stranami bez potřeby sdílení klíčů předem. Protokol je založen na principech asymetrické kryptografie a umožňuje ustanovení šifrovacího klíče přes nedůvěryhodné médium. V úloze se ověřuje pochopení procesu výměny a výpočtu klíčů mezi dvěma stranami.

Obrázek 2: Diffie-Hellman - předání klíčů

ALICE	BOB
$a \in_R Z_q$	$b \in_R Z_q$
$A = g^a \bmod p$	$B = g^b \bmod p$
$K = B^a \bmod p$	$K = A^b \bmod p$

1.1.3 Test prvočíslnosti

Test prvočíslnosti se také nachází v databázi úloh. Tato úloha zahrnuje ověření, zda je zadané číslo prvočíslo či nikoliv, což je základem pro mnoho kryptografických algoritmů. Pro testování zda je číslo prvočíslem lze použít například Lucas–Lehmerův test prvočíslnosti pro Mersennova prvočísla:

Nechť p je liché prvočíslo a $M = 2^p - 1$

Nastavíme $s_0 = 4$

Pro $i = 1, 2, \dots, p - 2$:

$$s_i = (s_{i-1}^2 - 2) \bmod M$$

Pokud $s_{p-2} = 0$, pak M je Mersennovo prvočíslo.

Jinak M je složené číslo.

1.1.4 GCD a LCM

Dále jsou zde také příklady na výpočet nejmenšího společného násobku (Least Common Multiple – LCM) a největšího společného dělitele (GCD – Greatest common divisor), které také najdou uplatnění v kryptografii. Při řešení těchto příkladů lze využít například rozklad na prvočísla.

1.1.5 Modulární aritmetika

V databázi jsou také příklady na modulární aritmetiku, jako výpočet operace modulo nebo kongruence. Operace modulo ($\bmod n$) vrátí pouze zbytek vstupního čísla po dělení číslem n .

Celé číslo je kongruentní modulo n s celým číslem b tehdy, když je rozdíl $a - b$ dělitelný číslem n . Zapisujeme jako $a \equiv b \pmod{n}$. Pro kongruence modulo platí:

$$a \equiv b \pmod{m}$$

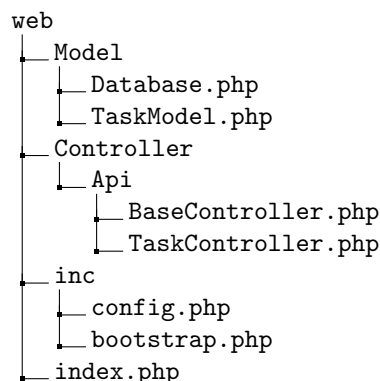
$$b \equiv a \pmod{m}$$

V dalším vývoji by mohla být nápověda rozdělena na více úrovní, tak aby si je řešitel mohl postupně vyžádat v případě, že mu bude stačovat pouze malá nápověda a potřebuje pouze „nakopnout“, nebo si neví rady a potřebuje nápovědu větší. Taktéž budu přidány další úlohy z oblasti aplikované kryptografie.

1.2 Back-end

Architektura back-endu je navržena podle doporučení REST API. Původní návrhy řešení počítaly s využitím .NET serveru na portálu Microsoft Azure. Nakonec bylo ale upřednostněno řešení využívající PHP server. Celé řešení back-endu bylo založeno na [1]. Od začátku byl projekt vyvíjen přímo na serveru pro usnadnění přístupu.

1.2.1 Soubory webového serveru

Moduly ve složce `Model` slouží k propojení a komunikaci s databází. Modul `TaskController.php` je využit ke zpracování různých požadavků z uživatelské aplikace. Soubory ve složce `inc` by se daly označit jako „servisní moduly“: `config.php` definuje přístupové údaje k databázi jako konstanty¹; modul `bootstrap.php` pak obstarává správné propojení modulů. Modul `index.php` je pak ten, který přímo komunikuje s klientskou aplikací, třídí její požadavky a korektně na ně odpovídá.

1.3 Front-end

2 Současný stav

Závěr

Reference

- [1] SONI, Sajal. How to build a simple REST API in PHP. *Envato Tuts+* [online]. 27-5-2021 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://code.tutsplus.com/tutorials/how-to-build-a-simple-rest-api-in-php--cms-37000>

---

¹Vzhledem k citlivé povaze obsažených informací je tento soubor vyřazen z verzování pomocí záznamu v `.gitignore`.